

**A Baptista Szeretetszolgálat OSZSK szemléletformáló,
alternatív pedagógiai módszereket alkalmazó célzott
prevenciós programja**

EFOP-1.8.7-16-2017-00006

SZÉCHENYI **2020**

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFÉKTETÉS A JÖVŐBE

Tisztelt Olvasó!

Nagy örömünkre szolgál, hogy a drogprevenció területén élen járó három bázishelyszínünk – Esztergom, Tapolca és Mátészalka – elsődleges bevonásával a Baptista Szeretetszolgálat Országos Szociális Segítő Központjának szemléletformáló, alternatív pedagógiai módszereket alkalmazó célzott prevenciós programját megvalósíthattuk 2019. március 1-től, a projekt tervezésekor meghatározott 19 hónap alatt. A program során mind a külső szakmai megvalósítók, mind a munkatársaink, mind pedig az együttműködő szervezetek határtalan lelkesedéssel, szakmai profizmussal segítették a lebonyolítást, aminek sikerét talán az szemlélteti a legjobban, hogy a tervezett 800 fő bevonása helyett, több mint 1.900 résztvevőt sikerült elérnünk a megvalósított 465 foglalkozás során, valamint több mint 40, főleg hátrányos helyzetű településre jutottunk el, közel 40 intézmény együttműködésével és támogatásával.

Az elmúlt időszak során a kalkulált kockázatokon túl szembe kellett néznünk a vírushelyzetből fakadó új kihívásokkal is, így foglalkozásaink egy részét – a résztvevők és a szakemberek gyors és rugalmas hozzáállásából fakadóan – on-line tartottuk. Engedjék meg, hogy jelen kiadvány keretében betekintést nyújtsunk Önöknek az elmúlt időszak programjaiba, valamint felvázoljuk a jövőre vonatkozó terveinket.

Tisztelettel:

dr. Heidl Beáta

intézményvezető, a projekt szakmai vezetője

A Baptista Szeretetszolgálat Országos Szociális Segítő Központ munkássága

A Baptista Szeretetszolgálat szociális tevékenysége lefedi az ország területét, felvállalva mind az idős, a hajléktalan, a pszichiátriai- és szenvedélybeteg, mind a fogyatékkal élő személyek gondozását, a gyermekek és gyermekes családok ellátását is. A Baptista Szeretetszolgálat a fenntartója a pályázó szervezetnek a Baptista Szeretetszolgálat Országos Szociális Segítő Központnak (BSZ OSZSK) is.

A Szeretetszolgálat hazánk egyik legnagyobb egyházi fenntartójaként a jószolgálati tevékenységével összhangban a szegények és rászorulóknak megsegítése érdekében döntött a szociális közfeladatok ellátásáról. Szolgálatunk során az úgynevezett szakmai jogszabályokban, a Szociális és a Gyermekvédelmi törvényekben felsorolt, majdnem valamennyi ellátási típust biztosítjuk intézményeinken keresztül már hosszú évek óta. A saját alapítású intézmények mellett jelentős számú, az önkormányzatoktól és más fenntartóktól (civil és egyházi szervezetektől) átvett ellátásokkal bővült a szolgáltatási palettánk.

BSZ OSZSK hosszú évek óta kapcsolatban áll a drogbetegek ellátásának területén működő intézményekkel.

A Szeretetszolgálaton belül működő drogbetegek ellátásával foglalkozó munkacsoport szakmai szervezetei rendszeres kapcsolattartás, együttműködés, tapasztalatcsere segítségével támogatják egymás munkáját.

A program lehetőséget adott a szakmaközi kapcsolatok fejlesztésére is.

A Baptista Szeretetszolgálat OSZSK szemléletformáló, alternatív pedagógiai módszereket alkalmazó célzott prevenciós programja

A projekt azonosító száma: EFOP-1.8.7-16-2017-00006

A szerződött támogatás összege: 97.433.683 Ft.

A támogatás mértéke: 100 %

Projekt időszak: 2019.03.01.-2020.09.30. (19 hónap)

A projekt fő célkitűzése, hogy a célzott prevenció célcsoportjainak védő tényezői kellő megerősítést kapjanak, míg a kockázati tényezők – megfelelő szakmai hozzáértéssel, módszertani megalapozottsággal, innovatív technikák alkalmazásával – csökkenjenek:

- családi kapcsolatok erősítése;
- szülők támogatása a szülői szerepek készségeinek javításával;
- az oktatási rendszerben való maradás ösztönzése;
- pozitív kortárs-kapcsolatok erősítése;
- helyi közösségek megerősítése;
- alternatív szabadidős programok szervezése.

A projekt sikeres lebonyolítása érdekében olyan, hazai és nemzetközi elismertségű, drogreprevencióval foglalkozó szaktekinvélyeket, szervezeteket vontunk be, amelyek újfajta, élményalapú, interaktív szemlélettel közelednek a veszélyeztetett, illetve érintett célcsoportok felé:

**Magyar Zsonglőr Egyesület
Szociális Cirkusz,
AppArt Egyesület;
Bélaműhely Sound Art;
Momentán Társulat.**

A projekt fő eredményei:

A projekt 19 hónapja alatt, a fő célkitűzések mindegyike sikeresen megvalósult, a projekt eredményei felülmúlták a tervezett vállalásokat. A tervezéskor az egészségfejlesztő és betegségmegelőző programokba 800 fő bevonását terveztük, azonban a szakemberek és munkatársaink felkészült és odaadó munkájának eredményeképpen több mint 1.900 főt sikerült elérnünk a 465 foglalkozás során.

A résztvevők között volt, aki számos programelemen részt vett, legyen szó 40 alkalmas drámapedagógiai foglalkozássorozatról, alternatív szabadidős programelemről, vagy szakemberek részére szervezett műhelyfoglalkozásról.

A projekt eredményeképpen hivatalossá vált 9 intézménnyel a drogrevenziós program lebonyolítására és fenntartására vonatkozó kapcsolatunk, valamint kidolgozásra és elfogadásra kerültek az ún. „Helyi akciótervek” a három fő megvalósítási helyszínen. Sikeresen fejlesztettük bérelt irodáink infrastrukturális feltételeit, így a foglalkozásokon résztvevők számára megfelelő környezetet tudtunk biztosítani.

A projekt eredményekéről a nyilvánosság naprakész tájékoztatást kaphat a <http://www.baptistasegely.hu/palyazatok/intezmenyek-palyazatai/efop-1.8.7-16-2017-00006> weboldalon.

Programelem	Bevont intézmény	Összes tervezett foglalkozás	Megvalósult foglalkozások	Helyszín	Résztvevők száma (fő)
Információnyújtáson alapuló program (Függő játszma)	Nyílt esemény - szakmabelieknek, illetve a nyilvánosságnak (1-1 alkalom a fő megvalósítási helyszíneken)	2	2	Esztergom	148
		2	2	Tapolca	249
		2	2	Mátészalka	181
Családi rendszer megerősítése, a szülői készségek fejlesztése (szociálterápiás szerepjáték csoportok)	BSZ OSZSK Iroda / online - Esztergom - 1. csoport	10	10	Esztergom	80
	BSZ OSZSK Iroda / online - Esztergom - 2. csoport	10	10	Esztergom	80
	BSZ OSZSK Iroda - Esztergom - 3. csoport	5	5	Esztergom	40
	BSZ OSZSK Iroda / online - Mátészalka - 1. csoport	5	5	Mátészalka	40
	BSZ OSZSK Iroda / online - Mátészalka - 2. csoport	5	5	Mátészalka	40
	BSZ OSZSK Iroda / online - Tapolca	15	15	Tapolca	120

Érzelmi és érték közvetítő nevelést segítő programok / Carlo színháznevelési foglalkozás	1-2) EMMI Speciális Gyermekvédelmi Szolgáltató Központ, Esztergomi Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola	3	3	Esztergom	52
	3) Montágh Imre Általános Iskola és Speciális Szakiskola				
	1) Szász Márton Általános Iskola				
	2) Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat	2	2	Tapolca	36
	Jókai Mór Általános Művelődési Központ Könyvtára	1	1	Mátészalka	16
Arany János Általános Művelődési Központ és Könyvtára	1	1	Nyírmeggyes	21	
Hagyományok Háza	1	1	Hodász	15	
Érzelmi és érték közvetítő nevelést segítő programok / drámapedagógiai foglalkozás	EMMI Speciális Gyermekvédelmi Szolgáltató Központ, Esztergomi Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola	40	41	Esztergom	511
	Montágh Imre Általános Iskola és Speciális Szakiskola	20	20	Esztergom	278
	Esztergomi Kolping Katolikus Középiskola	20	20	Esztergom	243
	Szász Márton Általános Iskola - 1. csoport	30	30	Tapolca	364
	Szász Márton Általános Iskola - 2. csoport	30	30		359
	Hagyományok Háza - 1. csoport	20	20	Hodász	311
	Hagyományok Háza - 2. csoport	20	20		323
	Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	20	20	Nyírmeggyes	301
Fiatalok pszichés, magatartási, beilleszkedési, kapcsolati problémáinak kezelését életvezetési, interperszonális készségek (szociálterápiás szerepjáték csoportok)	BSZ OSZSK Iroda / online - Esztergom - 1. csoport	15	15	Esztergom	130
	BSZ OSZSK Iroda / online - Esztergom - 2. csoport	15	15		135
	Online képzés - Tapolca	10	10	Tapolca	80
	Mátészalkai Szakképzési Centrum Gépészeti Szakgimnáziuma és Kollégiuma	10	10	Mátészalka	259
Szakemberek részére szakmai műhelyek, érzékenyítő foglalkozás	BSZ OSZSK Iroda - Esztergom	1	1	Esztergom	10
	Tamási Áron Művelődési Központ	1	1	Tapolca	19
	Mátészalka Rendőrkapitányság	1	1	Mátészalka	16

Szakemberek részére esetmegbeszélő csoportok	BSZ OSZSK Iroda - Esztergom	8	8	Esztergom	82
	Online képzés - Mátészalka	8	8	Mátészalka	64
	BSZ OSZSK Iroda / online - Tapolca	8	8	Tapolca	73
Önsegítő csoportok bevonását segítő programok	Anyák az anyákért	1	1	Esztergom	9
	Segítségnyújtás	1	1	Esztergom	8
	Nevelőszülők támogató csoportja	1	1	Mátészalka	8
	Én világom Alapítvány	1	1	Tapolca	8
Alternatív szabadidős programok (Szociális cirkusz)	1) "A Mi Házunk" roma közösségi ház - Határtalan Szív Alapítvány 2-4) EMMI Speciális Gyermekvédelmi Szolgáltató Központ, Esztergomi Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola 5) Montágh Imre Általános Iskola és Speciális Szakiskola 6) TÁR-LAK Szalon 7) Esztergomi Kolping Katolikus Középiskola 8-9) Carmen TSE 10) Esztergomi Baptista Gyülekezet 11) Bajót Művelődési Ház	8	11	Esztergom	267
	1-3) Széchenyi István Baptista Középiskola 4-5) Művészetek Völgye Általános Iskola 6-7) Lesence Völgye Általános Iskola - Lesenceistvánd 8) Lesence Völgye Általános Iskola - Lesenceitomaj 9) Tapolcai Általános Iskola Bárdos Lajos Tagintézmény 10-12) Tapolcai Általános Iskola Batsányi János Tagintézmény 13) Tapolcai Család- és Gyermekjóléti Központ, Gyulakeszi Művelődési Ház 14) Gyulakeszi Művelődési Ház 15) Tapolcai Család- és Gyermekjóléti Központ, Raposkai Kultúrház	8	15	Tapolca	343
	1) BSZ OSZSK Iroda - Mátészalka 2) Mátészalkai Szakképzési Centrum Gépészeti Szakgimnáziuma és Kollégiuma	8	3	Mátészalka	85

	3) BSZ Jelen-Lét Pont Szolgáltató és Közösségi Ház				
	Művelődési Ház	4	1	Nyírmeggyes	22
	1-2) Hagyományok Háza	4	2	Hodász	45
Alternatív szabadidős programok (Bélaműhely - Soundart)	1-3) EMMI Speciális Gyermekvédelmi Szolgáltató Központ, Esztergomi Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola 4-11) TÁR-LAK Szalon	8	11	Esztergom	262
	1-3) Széchenyi István Baptista Középiskola 4-5) Művészetek Völgye Általános Iskola 5) Tatay Sándor Általános Iskola 6-7) Művészetek Völgye Általános Iskola 8-9) Lesence Völgye Általános Iskola - Lesenceistvánd 10) Tapolcai Általános Iskola Bárdos Lajos Tagintézmény 11-13) Tapolcai Általános Iskola Batsányi János Tagintézmény 14) Tapolcai Család- és Gyermekjóléti Központ, Gyulakeszi Művelődési Ház 15) Tapolcai Család- és Gyermekjóléti Központ, Raposkai Kultúrház	8	15	Tapolca	330
	1) BSZ OSZSK Iroda - Mátészalka 2) Mátészalkai Szakképzési Centrum Gépészeti Szakgimnáziuma és Kollégiuma 3) BSZ Jelen-Lét Pont Szolgáltató és Közösségi Ház	8	3	Mátészalka	67
	Művelődési Ház	4	1	Nyírmeggyes	19
	Hagyományok Háza	4	2	Hodász	54
Önismeret, személyiségfejlesztés alternatív technikák	BSZ OSZSK Iroda - Esztergom	18	18	Esztergom	101
	BSZ OSZSK Iroda - Tapolca	18	18	Tapolca	95
	BSZ OSZSK Iroda - Mátészalka	18	18	Mátészalka	72
Kortárssegítés	BSZ OSZSK Iroda / online	8	8	Esztergom	96
	Széchenyi István Baptista Középiskola	2	2	Tapolca	28
	BSZ OSZSK Iroda - Mátészalka	9	9	Mátészalka	108

A programokba a legnevesebb, évtizedes gyakorlattal és tapasztalattal rendelkező hazai szakembereket, társulatokat, egyesületeket vontuk be, valamint szakértő munkatársaink a lebonyolítás teljes időszaka alatt egymást támogatva dolgoztak együtt az érintett célcsoporttal.

Helyi akciótervek kidolgozása

A program megvalósítása során a fenntarthatóság biztosítása érdekében folyamatos volt az információgyűjtés, az adatok elemzése, a helyi sajátosságok, erősségek-gyengeségek-fenyegetettségek-lehetőségek feltérképezése. A csapatmunka eredményeképpen kidolgozásra került a három bázis helyszínre vonatkozó helyi akcióterv, amelyek fő célja, hogy hosszútávon fenntartható maradjon a megkezdett együttműködések mindegyike.

Területi együttműködések kialakítása

A projekt egyik fő célkitűzése volt, hogy a lebonyolítás során tervezett szakmai elemeken túl a területi együttműködések megerősítsük, illetve kialakítsuk a kapcsolatot az önkormányzatokkal, a családsegítőkkal, a gyermekjóléti szakemberekkel, a pártfogó felügyelőkkel, a közösségi terek működtetőivel, a rendőrséggel, a szenvedélybeteg kezelőhelyekkel, az oktatási intézményekkel, a gyermekotthonokkal, a nevelőszülői hálózatokkal, illetve az önszorgalmazó csoportokkal.

Kiemelt együttműködő partnerek a helyi

Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok. Tapolcán és Esztergomban tagjai vagyunk a KEF-nek, Mátészalkán a közeljövőben szeretnénk csatlakozni a szervezethez.

A projekttel kapcsolatos együttműködésünket az alábbi szervezetekkel tettük hivatalossá:

- Hodászi Görög-katolikus Cigány Egyházközség – Hagyományok Háza - Hodász;
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal - Esztergom;
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza - Esztergom;
- Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet - Tapolca.
- Szász Márton Általános Iskola - Tapolca,
- Veszprémi SZC Gönczy Pál Szakközépiskolája és Szakiskolája - Tapolca,
- Esztergomi Kolping Katolikus Középiskola - Esztergom,
- Esztergomi Tankerületi Központ - Esztergom,
- Mátészalkai Tankerületi Központ – Mátészalka.

A program időszaka alatt a Mátészalkai Szakképzési Centrum Gépészeti Szakközépiskolával is szoros együttműködés alakult ki.

Külső szakmai megvalósítók által lebonyolított programelemek:

- Információnyújtáson alapuló programok (6 előadás),
- Alternatív szabadidős programok (Szociális Cirkusz foglalkozás – 32 alkalom, Bélaműhely – Soundart – 32 alkalom),
- Érzelmi és érték közvetítő nevelést segítő programok (Carlo színháznevelési foglalkozás – 8 alkalom, Drámapedagógiai foglalkozás – 200 alkalom).

BSZ OSZSK szakemberei által lebonyolított programelemek:

- Szülők és a család bevonásával megvalósuló a családi rendszer megerősítést, a szülői készségek fejlesztését szolgáló speciális programok (50 alkalom),
- Fiatalok pszichés, magatartási, beilleszkedési, kapcsolati problémáinak kezelését életvezetési, interperszonális készségek (50 alkalom),
- Célcsoporttal foglalkozó szakemberek részére érzékenyítő foglalkozás, szakmai műhelyek, esetmegbeszélő csoportok (érzékenyítés – 3 alkalom, szakmai műhelyfoglalkozás – 24 alkalom),
- Önismeret, személyiségfejlesztés alternatív technikák (54 alkalom),
- Kortárssegítő programok (36 fő bevonás),
- Önségítő csoportok bevonását segítő programok (4 csoport bevonás).

Momentán Társulat – Fügő Játzsma

A Momentán Társulat Magyarország legnépszerűbb improvizációs színháza. A nézők bevonásával mindig az aktuális közönségre szabják az előadásait. Élethelyzetekre, karakterekre improvizálnak, illetve a nézők interaktív részvétellel kihívások elé állíthatják az imprószínészeket.

Az általuk
használt
játékformák
alkalmasak arra,
hogy humorral,
öniróniával
problémákat
vessenek fel, a
problémákat
kívülről
szemlélve,
belülről élhesse
meg a résztvevő.

A program a Momentán Társulat interaktív előadásával és Zacher Gábor toxikológus közreműködésével valósult meg. A Fügő játzsma című előadásnak elsősorban a közös gondolkodás, a felmerülő kérdésekre való együttes válaszadás volt a célja. A különböző élethelyzeteket bemutató jelenetek nem csupán szülőként és szakemberként, de egyszerű felelősségteljes állampolgárként is megszólították a publikumot. A Momentán Társulat a projekt 3 fő helyszínén tartott hatalmas sikerrel egy-egy nyilvános, illetve szakembereknek szóló előadást, közel 600 fő vett részt a programon.

AppArt Egyesület

Az AppArt Egyesület missziója közösségek megszólításán keresztül az egyén társadalmi érzékenyítése olyan komplex projektek tervezésével és megvalósításával, amelyek alkalmazott művészeti és részvételi eszközökkel szolgálják a nagyobb fokú társadalmi befogadást és

méltányosságot. Tagjai között általános- és középiskolai pedagógus, színész, drámatanár, táncos, filmkészítő, pszichológus, társadalomkutató és építész is van. Az egyesület társulati magját a MáSínház értelmi fogyatékosággal élő színészei, az előadásokban velük együtt dolgozó színészek, rendezők, mozgásszínházi szakemberek alkotják.

Drámafoglalkozások

A projekt lebonyolítása során az AppArt Egyesület 200 drámapedagógiai foglalkozást tartott 6 csoport számára:

- EMMI Speciális Gyermekvédelmi Szolgáltató Központ, Esztergomi Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola – 40 + 1 alkalom,
- Hagyományok Háza, Hodász – 2 x 20 alkalom,
- Montágh Imre Általános Iskola és Speciális Szakiskola – 20 alkalom,
- Esztergomi Kolping Katolikus Középiskola – 20 alkalom,
- Szász Márton Általános Iskola – 2 x 30 alkalom,
- Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola – 20 alkalom.

A drámapedagógiai foglalkozások nem formális oktatási-nevelési módszerként, a tevékenységet állították a középpontba, célok meghatározása mentén. Az oktatók a színház és dráma eszközeit sajátos módon használták a nevelésben, így azokat a fiatalokat is aktív résztvevővé tudták tenni, akik ódzkodtak attól, hogy megnyíljanak.

A foglalkozáson résztvevők közelebb kerültek önmaguk megismeréséhez, fejlesztették a kommunikációs készségeiket, megtanultak reflektálni felvetett témákra, illetve bizalommal és tisztelettel lenni egymás iránt. Kialakultak egymást támogató közösségek, amelyek a nehéz élethelyzetben lévő fiatalok számára elengedhetetlenül fontos, hiszen egymás támaszaivá tudtak válni.

CARLO – Komplex színházi-nevelési előadás

Az AppArt Egyesület az integrált és inkluzív színházi előadásokban megmutatkozó szemlélet alapján komplex színházi nevelési előadás keretében elsősorban a köznevelésben résztvevő 12-16 éves, hátrányos helyzetű közegekben, térségekben élő szegregált és integrált általános iskolákban tanuló fiataloknak, illetve tanodai gyerekközösségeknek, valamint gyermekotthonok lakóinak problémáira keresi a kiutat, így tevékenységük tökéletesen illeszkedett a program célkitűzéseire, illetve annak célcsoportjához.

A színházi nevelési program alapját Bódis Kriszta: Carlo Párizsban c. ifjúsági regénye ihlette. A történet főhőse Carlo, a 15 éves telepí roma fiú, aki ki akar törni a gettóléteből, de ebben a törekvésében minden és mindenki akadályozza, időnként még saját maga is.

A környezetéből kitűnő, de a szegénységgel, a megélhetésért folytatott napi szintű küzdelemmel teljes közösséget vállaló fiú keresi a helyét, hova is tartozik ő valójában. Mit kezdjen a tehetségével, az álmaival – el akar nyerni egy ösztöndíjat, felvételizni szeretne a futball akadémiára. Ki van

mellette és ki van ellene valójában? Mi az ára annak, ha meri követni az álmait? Képes lesz-e másképp élni az életét, mint mindenki a környezetében?

A program módszertana lehetővé teszi a közreműködő színész drámatanárok számára, hogy a történet keretei közül kilépve, közvetlenül a nézőkhöz – általános és középiskolás korú diákok - forduljanak és őket a történet alakítására kérik.

A diákok így, kilépve a passzív, befogadói szerepkörből, maguk is a történet részeseivé válnak: döntéseket hoznak, alakítják a szereplők sorsát, együtt keresik a lehetséges megoldásokat.

A közös gondolkodás során alkalmuk nyílik olyan problémák megvitatására vagy kérdések feltevésére, amelyek foglalkoztatják őket és amelyeket így a történet keretein belül dolgozhatnak fel. A történet kínálta analóg helyzet lehetővé teszi a külső nézőpont létrejöttét, a résztvevő úgy dönt különböző konfliktus helyzetekben, hogy az akár a saját életében is érvényes döntés lehet.

Bélaműhely Soundart

A program időszaka alatt 32 foglalkozást tartottak a Bélaműhely Soundart szakemberei. A foglalkozások egy évtizedes gyakorlattal, az ember hanghoz való viszonyából kiinduló, szeretet-ter létrehozásának tapasztalatait adta át a résztvevőknek, ezzel segítve az önmagukhoz, embertársaikhoz és a körülöttük lévő világhoz való kapcsolatuk, kapcsolódásuk minőségi fejlődését.

A „Csendből a hangba” 4 órás tematika egy olyan, mindenki számára érthető és elsajátítható eszköz, amely az önismeret által segít eligazodni és helytállni a hétköznapi életben, valamint a nehéz helyzetekben egyaránt. Ez a program célcsoportja esetében kiemelten fontos, hiszen önmagunk kellő ismerete, tudatunk működésének feltárása valódi segítséget nyújt a helyes helyzetfelismerésben, helyes kapcsolatfelvételben és a helyes cselekvésben.

Az elvégzett gyakorlatok segítettek oldani az egyéni feszültségeket, szorongásokat, szélesítették a résztvevők kommunikációs eszköztársát, javították a kooperációs készséget és elindítottak egy közösségfejlesztési folyamatot.

Szociális Cirkusz – Magyar Zsonglőr Egyesület

Az Egyesület 2000-ben alakult Budapesten, azzal a céllal, hogy támogassa a szabadidős zsonglőrök közösségbe tömörülését, infrastruktúrát és képviselőket biztosítson számukra és segítse őket a szakmai fejlődésben.

A Szociális Cirkusz a különböző cirkuszi műfajokat eszközként használja a társadalmi integráció előmozdítása érdekében. A programok kiváló eredményeket produkálnak a gyerekek és fiatalok egyéni és közösségi fejlődése kapcsán egyaránt.

A programelem a non-formális nevelés eszköztárát használja, különös tekintettel a művészettel nevelés, illetve az élményterápia módszereire.

Elsődleges fontosságú volt az előadók számára a részvételi jelleg, sosem a fiataloknak, hanem a fiatalokkal játszottak, mindig ők voltak a cselekvő, alkotó felek, nem előadásokat vittek hozzájuk, hanem eszközöket, hogy előadásokat hozhassanak létre.

Ezen kívül fontos volt az alkotási folyamat egészének participatív volta, a résztvevőkkel nem csak a koreográfiáról döntöttek közösen, hanem a jelmezéről, a zenéről, a díszletről, és minden apró részletről is egyaránt. Ezen kívül folyamatosan keresték a résztvevők rejtett értékeit, tehetségeit és integrálták azokat a foglalkozásokba illetve az előadásokba. A foglalkozások eredményeképpen a visszahúzó, introvertált résztvevők is megtapasztalhatták, hogy sikeressé válhatnak egy olyan területen, ahol még sosem próbálták ki magukat korábban.

Családi rendszer megerősítése, a szülői készségek fejlesztése

A drogfogyasztás kialakulásával kapcsolatban az egyik legfontosabb tendencia, az egyre fiatalabb korban kezdődő droghasználat. A családok befolyásoló ereje, a szülői akarat dominanciája még a kamaszkor előtt evidenciának tűnik. A kamaszkorral a kortárs csoportok hatása gyakorta elsöprő erővel változtathatja meg ezeket a családi funkciókat. Éppen ezért mielőtt a szülőktől való eltávolodás, elszakadás, önállósodás megkezdődne, rendkívüli fontossággal bír a család szerepe a viselkedési normák kialakításában, a gyermek támogatásában.

A szülők gyakorta kerülnek szembe olyan problémákkal amelyeknek megoldása nehézséget jelent számukra. A családok bizonytalan, kiszámíthatatlan pénzügyi helyzete, megélhetési gondok, munkahelyi problémák, a családi együttlétek közös programok hiánya, a strukturált családi élet hiánya erős kockázatot jelent a gyermekek számára. A diszfunkcionálisan működő családokból kikerülő gyermekek esetében az alkalmi szerfogyasztás sokkal nagyobb veszélyt jelent, nagyobb a kockázata a problémás drogfogyasztás kialakulásának, valamint a könnyen és olcsón hozzáférhető designer drogok kipróbálásának esélye.

A BSZ OSZSK munkatársai a három fő megvalósítási területen bonyolította le a családi rendszer megerősítését, a szülői készségek fejlesztését szolgáló csoportfoglalkozásait, a veszélyhelyzet beálltát követően részben online.

A tréningek fő célja a szülők tekintetében:

- szeretet, empátia, érzések, érzelmek kifejezése,
- pozitív figyelem, dicséret, elvárások tekintetében következetesség,
- az elvárt viselkedési formák egyértelművé tétele,
- konfliktus kezelési technikák, rugalmasság, együttműködő készség, megbocsátás,
- életkornak megfelelő büntetés, ismerjék fel a problémás szituációkat,
- tisztában legyenek szülői tulajdonságaik pozitív és negatív oldalával,
- egyetértés a szülők között gyermeknevelésben, nevelési stílusban,
- tisztában legyenek gyermekeik iskolai teljesítményével, baráti kapcsolataival, házon kívüli időtöltésükkel,
- családi élet strukturálása, szülői viták gyermekek felé tisztázása.

Fiatalok pszichés, magatartási, beilleszkedési, kapcsolati problémáinak kezelését szolgáló életvezetési, interperszonális készségek fejlesztése

A foglalkozássorozat fő célja volt, hogy a fiatalok mindennapjaiba beépüljön az egészségtudatos magatartás, elmélyüljön önismeretük, növekedjen a stressz és teherbíró képességük. A személyiségfejlesztés eredményeképpen nagyobb hatékonysággal tudnak a résztvevők nemet mondani az illegális szerekre, illetve kitolódik az első illegális szer kipróbálásának az életkora.

A megvalósult foglalkozások eredményeképpen fejlődtek a fiatalok kommunikációs, életvezetési és interperszonális készségei. Egymással sokkal elfogadóbbá váltak, ami megkönnyíti a közösségek kialakulását és fejlődését.

Szakemberek részére szakmai műhelyek, érzékenyítő foglalkozások, esetmegbeszélő csoportok

A szakemberek részére szervezett szakmai műhelyek, érzékenyítő foglalkozások, esetmegbeszélő csoportok lehetővé tették, hogy a különböző intézményekben, szervezetekben dolgozó, tevékenykedő, de a drogrevenió kérdésében mélyen érintettek találkozzanak és az úgynevezett békítőkör technikát alkalmazza

fejlesszék a képességeiket. A program eredményeképpen elindult a közösségfejlesztés, a közös gondolkodás, az egyéni életutak áttekintésén keresztül a kliensek felé irányuló empátia erősítése megtörtént. A résztvevők megélték a csoporthoz tartozás élményét, elmélyültek a már meglévő együttműködések és kapcsolatok.

Önsegítő csoportok bevonását segítő programok

A 3 fő megvalósítási helyszínen a szakemberek egy programot bemutató tájékoztatóval felkeresték a működő, ám hivatalosan nem bejegyzett önsegítő csoportokat, majd előzetes egyeztetést követően egy-egy előadás keretében ismertették a drogrevenió projektet és annak programelemeit.

A résztvevők érdeklődők és nyitottak voltak, többen vállalták a csoporthoz tartozásukat is és nem ragaszkodtak az anonimitáshoz. A bevont csoportok tagjai közül többen részt vettek a meghirdetett nyilvános programokon, ami jelentős siker, mert ezáltal a sokszor elszigetelt személyek közösségbe integrálódása javul.

Kortárssegítés

Az oktatási intézményekben meghirdetett képzésekre elsősorban a pozitív mintákat képviselő, jó tanulmányi eredményeket produkáló, kommunikatív, empátikus, segítő attitűddel rendelkező fiatalok jelentkeztek, azonban igyekeztünk kiemelt figyelmet fordítani arra, hogy vegyes csoportokat hozzunk létre és problémás fiatalokat is bevonjunk. A bevont iskolák igazgatói, tanárai nagyon támogatók voltak, mindenütt érzik a függőségekkel járó veszélyek súlyát, így ösztönözték a fiatalokat a részvételre.

A csoport tagjai „szegregált” környezetükből kilépve a szociális integrációs programnak köszönhetően olyan kortársaikkal kerültek kapcsolatba, akikkel hétköznapi esetben nem lett volna lehetőségük megélni a csoportélményt.

Hogyan tovább?

A kialakított együttműködések mentén a jövőben az alábbi célokat tűztünk ki magunk elé a projekt eredményeinek fenntartása és továbbvitele érdekében:

- az akcióterv alapját jelentő stratégiai dokumentumok elkészítése, pontosítása;
- egészségnapok, fórumok, workshopok (információnyújtáson alapuló szemléletformáló programok), iskolanapok szervezése,
- akkreditált "Drogcsúsza" program iskolai szintereken (prevenációs program);
- Családi Fórum (veszélyeztetett, marginalizált, hátrányos helyzetű társadalmi csoportoknak);
- Szülő csoport - készségek fejlesztése;
- Családi rendszer megerősítése - családműködési programok;
- Személyiségfejlesztő csoportok - fiatalok pszichés, magatartási, beilleszkedési, kapcsolati problémáinak kezelését célzó programok;
- Filmklub, Impulzus klub (alternatív szabadidős program);
- Szakemberek részére esetmegbeszélések, szakmai műhelyek;
- Szakemberek kompetencia fejlesztése;
- Helyi együttműködések erősítése KEF ülések keretében;
- Közösségi erőforrások fejlesztése civil programokon.

Köszönet valamennyi megvalósító szakembernek és a résztvevőnek az elmúlt időszak közös munkájáért!